

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 4Svk/4/2022
Identifikačné číslo spisu: 8018200694
Dátum vydania rozhodnutia: 22. marca 2023
Meno a priezvisko: JUDr.,PhD.,LL.M Monika Valašiková
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:8018200694.3

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Mališovej a prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD., v právnej veci žalobkyne: JUDr. Silvia Kollárová, advokátka, zapísaná v zozname advokátov vedenom SAK pod č. 3238, so sídlom: Štúrova 29, 054 01 Levoča, IČO: 42 027 047, proti žalovanému: Krajský súd v Prešove, Hlavná 22, 080 01 Prešov, zastúpený predsedníčkou súdu JUDr. Annou Kovaľovou, za účasti Krajskej prokuratúry so sídlom Masarykova 16, 080 01 Prešov, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného sp. zn. 1SprI/57/2018 zo dňa 24. septembra 2018, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/18/2018-115 zo dňa 9. júna 2020, takto

r o z h o d o l :

Kasačná sťažnosť sa z a m i e t a .

Účastníkom konania sa nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

I.

Konanie na správnom súde

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom č.k. 1S/18/2018-115 zo dňa 09. júna 2020 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok („SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. 1SprI/57/2018 zo dňa 24. septembra 2018 spolu s rozhodnutím Okresného súdu Poprad sp. zn. 1SprI/31/2018 zo dňa 13.08.2018 vo veci žiadosti o prístup k informáciám. Žalovaný ako príslušný nadriadený orgán podľa § 19 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov („zákon č. 211/2000 Z.z.“ alebo „Zákon o slobode informácií“) napadnutým rozhodnutím sp. zn. 1SprI/57/2018 zo dňa 24. septembra 2018 zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Poprad 1SprI/31/2018 zo dňa 13.08.2018, ktorým okresný súd čiastočne nevyhovel žiadosti žalobkyne zo dňa 10.05.2018 o prístup k informáciám, a to v časti žiadosti - kol'kokrát konkrétni sudcovia Okresného súdu Poprad vykonávajúci trestnú agendu

ustanovili konkrétnych advokátov za obhajcov ex offio v členení pre zločiny a prečiny za obdobie rokov 2014, 2015 a 2016 a za obdobie od 01.01.2018 do 30.04.2018.

2. Správny súd považoval za preukázané, že správne orgány postupovali v súlade so zákonom, zistili skutkový stav veci a na jeho základe dospeli k správne právnemu posúdeniu veci, ktorý riadne odôvodnili. Za preukázané považoval tiež to, že prvostupňový orgán požadovanými informáciami nedisponoval, a teda že pre ich sprístupnenie by bolo nutné iniciovať časovo, personálne aj odborne náročnú analýzu stovky spisov, smerujúcu k vytváraniu a zhromažďovaniu novej informácie.

3. Správny súd zistil z administratívneho spisu, že správny orgán I. stupňa reagoval na písomnú žiadosť žalobkyne zo dňa 10.05.2018 doručenú správne orgánu I. stupňa dňa 14.05.2018 v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 211/2000 Z.z. a pokiaľ neprístupnila požadované informácie v rozsahu žiadanom žalobkyňou postupovala v intenciách zákona z dôvodu, že išlo o informácie, ktorými nedisponovala. Ak by sa rozhodol správny orgán I. stupňa sprístupniť požadované informácie musel by preskúmať stovky spisov, z týchto následne informácie zhromaždiť podľa kritérií požadovaných žalobkyňou. Takéto konanie by bolo v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Sžo/190/2008 zo dňa 27. mája 2009, ako aj uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 96/2010 zo dňa 9. marca 2010 v rozpore s ustanoveniami Zákona o slobode informácií.

4. Zo znenia Zákona o slobode informácií nemožno vyvodzovať, že informáciou by malo byť spracovanie údajov zo stoviek spisov podľa požiadaviek, resp. pokynov toho, kto o poskytnutie informácií žiada. Takisto z neho nevyplýva povinnosť, ktorá by povinnej osobe (v tomto prípade súdu) ukladala získať, zhromažďovať, vyhodnocovať, vyhľadávať, či spracovávať materiály žiadané žalobkyňou ako žiadateľom o informáciu. Oprávnené osoby môžu požadovať len informácie o takých im neznámych skutočnostiach, ktoré má povinná osoba k dispozícii a ktoré je povinná na žiadosť poskytnúť.

5. V tejto súvislosti správny súd poukázal aj na možný vznik kolízie práva na informácie garantovaného Ústavou Slovenskej republiky a práva na ochranu osobných údajov osôb, keď zároveň podotkol, že nie je právo dostávať informácie podľa predstáv a očakávaním žiadateľa (II. ÚS 184/03), ale zabezpečiť poskytovanie informácií verejnosti „primeraným spôsobom“ tak, aby nedochádzalo k paralyzovaniu činnosti orgánov verejnej moci ako povinných osôb, ktorých účel činnosti ustanovujú samostatné zákony (III. ÚS 96/2010-14). Záverom uviedol, že s takýmto postupom správneho orgánu I. stupňa sa stotožnil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. 10Sži/1/2016 zo dňa 31.05.2017, v ktorom konštatoval, že ako odvolací orgán sa stotožnil so záverom správneho orgánu, že pokiaľ žalobkyňou vyžiadané informácie nemala povinná osoba - žalovaný k dispozícii, keďže uvedené informácie nemal žalovaný v takej forme, ako to žalobkyňa žiadala sprístupniť a ktorú môže sprístupniť bez úpravy. V danom prípade by musel žalovaný vyhľadávať zhromažďovať, vyhodnocovať, spracovávať žalobcom požadované materiály ako žiadateľovi o informácie a výsledkom tohto postupu by bolo vytvorenie novej informácie.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenie

6. Proti právoplatnému rozsudku správneho súdu podala žalobkyňa (ďalej len „sťažovateľka“) kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g), h) a j) SSP a navrhla, aby kasačný súd napadnutý rozsudok správneho súdu, ako aj rozhodnutie Okresného súdu Poprad č. k. 1Sprl/31/2018 zo dňa 13.08.2018 a rozhodnutie žalovaného č. 1Sprl/57/2018 zo dňa 24.09.2018 v celom rozsahu zrušil a vrátil vec Okresnému súdu Poprad na ďalšie konanie tak, aby ten v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o kasačnej sťažnosti žiadosti o poskytnutie informácie vyhovel. Zároveň požiadala o náhradu trov konania pred správnym, ako aj kasačným súdom.

7. Sťažovateľka v zásade trvala na argumentoch skôr prezentovaných v podanej správnej žalobe. Správny súd sa podľa nej vecne, právne a ani skutkovo nevysporiadal s argumentami sťažovateľky.

Poukázala na skutočnosť, že žalovaný najskôr vyhovel jej odvolaniu a uviedol, že „žiadateľka sa domáhala sprístupnenia informácii týkajúcich sa všeobecných údajov o počtoch ustanovených obhajcov ex offa, nežiadala však sprístupnenie informácie v konkrétnej trestnej veci, ani informáciu vo vzťahu k určitému trestnému spisu, ktorá by sa týkala rozhodovacej činnosti súdu.“ Z uvedeného dôvodu nejde o informáciu, ktorá by bola vylúčená z informačnej povinnosti v zmysle § 8 až § 11 zákona o slobode informácií.

8. Sťažovateľka opätovne argumentovala, že správny súd nijako nevyvylúčil vyhotovovanie internej súdnej evidencie o ustanovovaní advokátov ex offa. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5SŽf/44/2009, v zmysle ktorého je predmetom súdneho preskúmania zákonnosť rozhodnutia, nie jeho vecná správnosť. Ďalej sťažovateľka zopakovala odôvodnenie svojej správnej žaloby, najmä, že v odôvodnení rozhodnutia prvostupňového orgánu ako aj v rozhodnutí žalovaného nebolo právne ani skutkovo relevantným, určitým a jasne preskúmateľným spôsobom vylúčené vyhotovovanie internej súdnej štatistiky o ustanovovaní advokátov ex offa pre potreby nutnej obhajoby.

9. Opätovné prvostupňové rozhodnutie Okresného súdu v Poprade považovala za nezákonné, nakoľko ho osobne nepodpisal predseda súdu, ktorý ako sudca porušil ustanovenia zákona o slobode informácií, ako aj ustanovenia Správneho poriadku, keď sa neriadil názorom žalovaného v rozhodnutí, ktorým jeho predchádzajúce rozhodnutie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené opätovné rozhodnutie Okresného súdu Poprad považovala rovnako za nezákonné, nejasné a skutkovo a právne bezprecedentné a nepreskúmateľné, keď v skutkovo totožnej veci rozhodla rozdielne v porovnaní s jeho predchádzajúcim rozhodnutím č. 1Sprl/43/2018 zo dňa 25.06.2018. Pritom sa žalovaný nijakým spôsobom nevyrovnal s relevantnými argumentami sťažovateľky, ako je dokázané tvrdenie o nezákonnosti rozhodnutia Okresného súdu v Poprade č. Sprl/31/2018 zo dňa 13.08.2018.

10. Sťažovateľka mala za to, že sa správny súd účelovo vyhol výslovnému vylúčeniu resp. potvrdeniu vyhotovovania internej súdnej evidencie o ustanovovaní advokátov ex offa pre potreby nutnej obhajoby na Okresnom súde Poprad. Poukázala na tvrdenie žalovaného, že súdy nevedú zvláštnu evidenciu o advokátoch ustanovovaných za obhajcov ex effo a nie je ani možné takýto výstup vytvoriť zo súdneho elektronického registra na základe ňou udaných kritérií. Podľa jej názoru nie je potrebné, aby súdy viedli zvláštnu evidenciu o advokátoch ustanovovaných za obhajcov ex offa, keďže takýto zoznam vedie Slovenská advokátska komora, ktorá ho súdom zasiela. V súvislosti s kolíziou práva na informácie a práva na ochranu osobných údajov konkretizovala, že v žiadosti sa jej jednalo iba o všeobecnú štatistiku, resp. o evidenčný počet opatrení pre konkrétnych advokátov v členení na zločiny a prečiny, nie však o mená klientov alebo informáciu k určitému trestnému spisu.

11. Tvrdenie, že súd interný zoznam advokátov ustanovovaný ex offa vedie odvodzovala od skutočnosti, že opatrenia súdu, ktorými ustanovuje obhajcov ex offa, majú vždy poradové číslo, ktoré je pridelené z internej evidencie a teda obhajcovia nie sú vyberaní náhodným výberom cez elektronický systém. V takomto postupe súdov potom vidí zvyhodňovanie vybraných advokátov na úkor ostatných. Sťažovateľka uviedla, že podľa jej dostupných informácií súdy a aj Okresný súd Poprad určite vedú internú evidenciu a prehľad ustanovovaných advokátov a teda by nemusel pracne a náročne vytvárať nové informácie.

12. Záverom uviedla, že ustanovovanie ex offa je pre každého advokáta zdrojom istých príjmov ako aj dobrou reklamou, preto by malo byť rovnomerné a pravidelné, no podľa jej názoru ide o pridelenie ustanovovaní ex offa len vybraným advokátom.

13. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril písomným podaním zo dňa 30.09.2020 tak, že kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok považuje za zákonný a správny čo do skutkového zistenia aj právneho posúdenia veci. Kasačnú sťažnosť navrhol ako nedôvodnú zamietnuť. Žalovaný vo svojom vyjadrení poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa vo svojej kasačnej sťažnosti len opätovne odkazuje na námietky, ktoré uviedla už v správnej žalobe. Čo sa týka listu predsedu Okresného súdu Poprad sp. zn.

1Sprl/25/2018 zo dňa 26.03.2018, na ktorý poukazuje sťažovateľka, tak žalovaný uviedol, že Okresný súd Poprad vedie zoznam advokátov ex offio pre potreby povinnej obhajoby s poukazom na to, či títo majú pracovisko v obvode Okresného súdu Poprad. Jedná sa tak o menný zoznam advokátov, ktorí majú pracovisko v uvedenom obvode, avšak nejedná sa o zoznam, ktorý advokát bol v akej trestnej veci ustanovený. Žalovaný tiež zopakoval svoju predošlú argumentáciu týkajúcu sa absencie zákonnej povinnosti vytvárať, zhromažďovať či spracúvať tie požadované informácie, ktorými povinná osoba nedisponuje. V kasačnej sťažnosti tiež podľa žalovaného absentuje argumentácia, ktorá by odôvodňovala sťažovateľkou tvrdené nesprávne právne posúdenie veci či odklon od ustálenej rozhodovacej praxe súdov.

14. Žalovaný opätovne vyjadril nesúhlas s tvrdením sťažovateľky, že v právne aj skutkovo totožnej veci dosiahla u žalovaného dve odlišné rozhodnutia - č. 1Sprl/43/2018 zo dňa 25. júna 2018 a č. 1Sprl/57/2018 zo dňa 24. septembra 2018. Zopakoval, že žalovaný vyhovel jej odvolaniu voči rozhodnutiu Okresného súdu Poprad, nakoľko dôvody, pre ktoré tento súd nevyhovel jej žiadosti považoval za nesprávne právne posúdenie veci. Naproti tomu, prvostupňový orgán vo svojom novom rozhodnutí nespřístupnil sťažovateľkou požadované informácie z dôvodu, že nimi nedisponuje, teda na základe správneho právneho posúdenia. Žalovaný sa napokon vyjadril aj k poslednému sťažnostnému bodu uvedenému sťažovateľkou - nezákonne odmietnuté podanie podľa § 440 ods. 1 písm. j) SSP, ktorý považuje za irelevantný, keďže správna žaloba nebola odmietnutá ale zamietnutá.

III.

Konanie na kasačnom súde

15. Prejednávaná vec bola dňa 28.10.2020 predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky - ako súdu príslušnému na konanie a rozhodnutie - podľa právnej úpravy účinnej k danému dňu. Na Najvyššom súde Slovenskej republiky bola vec náhodným výberom pridelená na rozhodnutie senátu 1S - sp. zn.: 1Sžik/18/2018. S účinnosťou ku dňu 1. augusta 2021 (§ 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) začal svoju právomoc vykonávať Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, pričom k tomuto dňu prešiel z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky výkon súdnictva vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (čl. 154g ods. 4 a 6 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Následne, bol spis vrátený Krajskému súdu v Prešove bez rozhodnutia o podanej kasačnej sťažnosti na odstránenie nedostatkov. Prejednávaná vec bola preto zo zákonných dôvodov podľa predchádzajúcej vety po jej opätovnom predložení na rozhodnutie o kasačnej sťažnosti náhodným výberom pridelená na rozhodnutie kasačnému senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky 4S - sp. zn. 4Svk/22/2021. Následne, bol spis opätovne vrátený Krajskému súdu v Prešove bez rozhodnutia. Po odstránení väd bol spis opätovne predložený Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie kasačnému senátu 4S, ktorý o nej rozhodol v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia pod novou spisovou značkou 4Svk/4/2022.

16. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti (440 SSP), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 2 písm. a/ SSP) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 a ods. 2 SSP), vo veci v zmysle § 455 SSP nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

17. Z obsahu pripojeného administratívneho spisu kasačný súd zistil, že dňa 14.05.2018 bola Okresnému súdu Poprad ako prvostupňovému orgánu doručená žiadosť sťažovateľky ako žiadateľky v zmysle Zákona o slobode informácií v ktorej žiadala sprístupniť informácie:

„ 1. Konkrétne menovite ktorí sudcovia pre prípravné konanie v prípravnom konaní a ktorý konkrétne menovite samosudca alebo predseda senátu vykonávajúci trestnú agendu konania pred súdom, všetci z Vášho súdu, ustanovovali opatrením menovite a konkrétne ktorých advokátov ex offio pre potreby

nutnej obhajoby v zmysle § 40 ods. 1 TP a v trestných veciach pre potreby prípravného konania a konania pred súdom v členení koľkokrát pre zločiny a koľkokrát pre prečiny,
2. Uvedené žiadam za obdobie celých kalendárnych rokov a to: od 01.01.2014 do 31.12.2014, od 01.01.2015 do 31.12.2015, od 01.01.2016 do 31.12.2016 a tiež od 01.01.2018 do 30.4.2018."

18. Prvostupňový správny orgán reagoval na žiadosť sťažovateľky ako žiadateľky o poskytnutie informácie v zmysle § 2 ods. 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, § 14 ods. 1, ods. 2 zákona o slobode informácií. Na základe odvolania sťažovateľky rozhodoval odvolací orgán - žalovaný rozhodnutím sp. zn. 1SprI/43/2018 zo dňa 25.06.2018, ktorým zrušil napadnuté rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Po vrátení veci prvostupňový orgán vydal dňa 13.08.2018 nové rozhodnutie pod sp. zn. 1Spr/31/2018, ktorým čiastočne nevyhovel žiadosti sťažovateľky zo dňa 10.05.2018, a to v časti žiadosti, koľkokrát konkrétny sudcovia Okresného súdu Poprad vykonávajúci trestnú agendu ustanovili konkrétnych advokátov za obhajcov ex offio v členení pre zločiny a prečiny za obdobie rokov 2014, 2015, 2016 a za obdobie od 01.01.2018 do 30.04.2018. Následne po podanom odvolaní zo strany sťažovateľky rozhodol žalovaný ako príslušný odvolací orgán a predmetné odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie Okresného súdu Poprad potvrdil ako vecne správne.

IV.

Právne predpisy a právne názory kasačného súdu

19. Podľa § 2 ods. 1, ods. 2 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na právnom súde.

20. Podľa § 3 ods. 1 zákona o slobode informácií, každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

21. Podľa § 439 ods. 3 písm. a) SSP kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440 SSP.

22. Podľa § 440 ods. 2 SSP dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.

23. Podľa § 453 ods. 2 SSP kasačný súd je viazaný sťažnostnými bodmi; to neplatí, ak napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní, v ktorom krajský súd nebol viazaný žalobnými bodmi.

24. Podľa § 464 ods. 1 SSP ak kasačný súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti v obdobnej veci, ktorá už bola predmetom konania pred kasačným súdom, môže v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázať už len na obdobné rozhodnutie, ktorého prevzatú časť v odôvodnení uvedie.

25. Kasačný súd uvádza, že v obdobnej veci totožných účastníkov konania rozhodoval kasačný súd rozsudkom sp. zn. 4Sžik/2/2020 zo dňa 29.11.2021 (predmetom konania bolo sprístupnenie totožnej informácie od Okresného súdu Spišská Nová Ves), ako aj rozsudok sp. zn. 5Sžik/2/2020 zo dňa 28.09.2022 (predmetom konania bolo sprístupnenie totožnej informácie od Okresného súdu Kežmarok), ktorými kasačnú sťažnosť sťažovateľky zamietli. Keďže sa kasačný súd stotožnil s právnym posúdením v danej veci, a zároveň išlo o obdobnú vec s totožnými sťažnostnými

námietkami, kasačný súd poukazuje na rozhodnutie sp. zn. 5Sžik/2/2020 zo dňa 28.09.2022, z ktorého odôvodnenia vyplýva, že:

26. Kasačný súd sa riadne oboznámil s kasačnou sťažnosťou žalobkyne. Kasačná sťažnosť vykazuje známky zmätočnosti až nejasnosti. Je pravdou, že obsahuje všetky zákonom predpísané formálne náležitosti v zmysle ustanovení § 57 a § 445 ods. 1 SSP, avšak po obsahovej stránke len kopíruje jednotlivé podania sťažovateľky pred správnymi orgánmi ako aj v konaní pred správnym súdom. Sťažovateľka opakuje argumenty a ňou vyjadrené podozrenia, na ktoré už dostala jednoznačné a právne odôvodnené vysvetlenia v rozhodnutiach správnych orgánov ako aj správneho súdu. V súlade s § 440 ods. 2 SSP je potrebné sťažnostné body uvedené v § 440 ods. 1 písm. g) až i) SSP vymedziť tak, že žalobkyňa uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Napriek tomu, že sťažnostné body boli v kasačnej sťažnosti uvedené, kasačný súd musí konštatovať, že tieto boli sťažovateľkou odôvodnené veľmi vágne a všeobecne, alebo odôvodnené neboli vôbec, a teda v rozpore s ustanovením § 440 ods. 2 SSP. Čo sa týka rozhodnutí súdov, na ktoré žalobkyňa poukazovala, súdu nie je zrejmé, s akým úmyslom ich do svojej kasačnej sťažnosti uvádzala, čo je ich cieľom, ani aké pochybenie správnych orgánov či správneho súdu by mali preukazovať. Vytrhnutie právnej vety z rozhodnutia bez riadneho odôvodnenia a argumentov, prečo by práve toto rozhodnutie malo mať na prejednávanú vec zásadný vplyv, alebo v čom odlišne rieši spornú právnu otázku, považuje súd analogicky za nepostačujúce. Rovnaký právny názor vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky v bode 20. rozsudku 4Sžik/2/2020 zo dňa 29. novembra 2021.

27. Prvým sťažnostným dôvodom uvedeným v kasačnej sťažnosti je dôvod vymedzený v § 440 ods. 1 písm. g) SSP, teda že ide o rozhodnutie na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Z kasačnej sťažnosti však nie je súdu dostatočne zrejmé, aké nesprávne právne posúdenie veci sa napáda a ani to, ako inak mal správny súd podľa žalobkyne prejednávanú vec právne posúdiť. Z vyjadrenia žalobkyne: Senát Krajského súdu v Prešove sa pri rozhodovaní, podľa môjho právneho názoru, doslova špekulatívnym a zahmlievacím spôsobom vyhol jasnej, určitej, zrozumiteľnej a preskúmateľnej argumentácii, podľa ktorej by zákonným spôsobom zdôvodnil svoj výrok o zamietnutí mojej žaloby, pritom nijako jednoznačne, zákonne a jasne nevylúčil vyhotovovanie internej súdnej evidencie o ustanovovaní advokátov ex offio pre potreby nutnej obhajoby na Okresnom súde Kežmarok a zameral sa pri rozhodovaní len a len na obhajobu postupu a rozhodovania svojich kolegov, kasačný súd vyhodnotil, že sťažovateľka namieta právne posúdenie otázky, či prvostupňový orgán bol/nebol povinný jej žiadosti vyhovieť a požadovanú informáciu sprístupniť. V zmysle § 3 ods. 1 Zákona o slobode informácií má každý právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii. Z administratívneho spisu, ako aj spisu z konania o správnej žalobe kasačný súd zistil, že tak správne orgány ako aj správny súd sa sťažovateľke niekoľkokrát snažili vysvetliť, že informácie, ktoré žiada, tieto orgány k dispozícii nemajú. Napriek tomu sťažovateľka trvá na tom, že podľa jej dostupných informácií, existuje interná štatistika. Svoje tvrdenie však opiera len o tú skutočnosť, že jednotlivé opatrenia o ustanovení obhajcov obsahujú spisovú poradovú značku. Závery sťažovateľky sú v tomto smere však nesprávne. Obsiahlu odpoveď na to, prečo takáto spisová poradová značka nie je dôkazom o existencii internej súdnej štatistiky, ktorú sťažovateľka žiadala, jej poskytol Najvyšší správny súd v bodoch 27. až 31. a v bode 33. rozsudku, sp. zn. 4Sžik/2/2020 zo dňa 29. novembra 2021, na ktorú kasačný súd v celom rozsahu odkazuje.

28. Z úradnej činnosti súdov je známe, že okresné sudy nevedú osobitný prehľad o ustanovených advokátoch. Takúto povinnosť im neukladá ani právny poriadok Slovenskej republiky, čo nerozporovala ani samotná sťažovateľka. Pokiaľ však sťažovateľka trvá na tom, že neexistencia internej štatistiky nebola zo strany prvostupňového orgánu riadne preukázaná, súd dáva do pozornosti tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, v zmysle ktorej od nikoho nemožno spravodlivo požadovať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej skutočnosti. Uvedená teória samozrejme nie je a ani by nemala byť aplikovateľná za každých okolností, a to najmä pokiaľ ide o činnosť orgánov verejnej správy. Pokiaľ sa však ani sťažovateľke nepodarilo v konaní preukázať opak, kasačný súd sa stotožňuje s právnym záverom správneho súdu, že povinná osoba nie je povinná sprístupniť informáciu, ktorú nemá k dispozícii.

29. Na záver prezentovaný v bode 28. tohto rozsudku nadväzuje právne posúdenie otázky, či je povinná osoba povinná požadovanú informáciu, ktorú nemá k dispozícii, vytvárať. Kasačný súd sa aj v prípade tohto právneho posúdenia v celom rozsahu stotožňuje s názormi správneho súdu. V prípade vyhovenia žiadosti sťažovateľky, by muselo dôjsť k vytváraniu novej informácie, čo Zákon o slobode informácií v žiadnom zo svojich ustanovení nevyžaduje. Je pravdou, že v prípade sprístupňovania informácií musí takmer vždy prebehnúť istý proces vyhľadávania či zhromažďovania, čo možno jednoznačne vyvodit' aj z ustanovenia § 17 ods. 1 písm. a) a b) Zákona o slobode informácií. Súčasne však tento proces musí byť v súlade s určitou mierou časovej, personálnej či odbornej náročnosti a jeho výsledkom nemá byť vytvorenie novej informácie. Kasačný súd sa tu však plne stotožňuje s názorom správneho súdu, že v tomto prípade by nešlo o proces, ktorý možno od správneho orgánu požadovať, ale o preskúmavanie stoviek spisov, následné zhromažďovanie a spracúvanie informácií podľa kritérií sťažovateľky, čím by došlo k vytvoreniu kvalitatívne novej informácie. Zo znenia Zákona o slobode informácií, a to ani vzhľadom na ustálenú rozhodovaciu prax nemožno vyvodzovať, že prvostupňový orgán mal žiadosti sťažovateľky vyhovieť. (Vid' rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3SžI/46/2014 zo dňa 6. októbra 2015; sp. zn. 2Sžo/190/2008 zo dňa 27. mája 2009 a rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžik/2/2020 zo dňa 29. novembra 2021.) Vzhľadom na uvedené vyššie dospel kasačný súd k záveru, že správny súd rozhodol na základe správneho právneho posúdenia veci a preto kasačnú sťažnosť s ohľadom na § 440 ods. 1 písm. g) SSP považuje za nedôvodnú.

30. Druhým sťažnostným bodom uvedeným sťažovateľkou je nezákonnosť rozhodnutia z dôvodu odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Kasačný súd pri tomto sťažnostnom bode konštatuje, že žalobkyňa vo svojej kasačnej sťažnosti nešpecifikovala rozhodnutie kasačného súdu, od ktorého sa podľa jej právneho názoru správny súd odklonil. Neuviedla ani to, v čom podľa nej spočíva odklon od ustálenej rozhodovacej praxe a ako mal správny súd v súlade s takouto ustálenou rozhodovacou praxou podľa jej právneho názoru rozhodnúť. V zmysle ustanovenia § 440 ods. 2 SSP súd sa uvedeným sťažnostným dôvodom nezaoberal, nakoľko nebolo špecifikované, od čoho konkrétne a v ktorých častiach sa mal správny súd odkloniť od konštantnej judikatúry. Rovnaký právny názor vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky v bode 20. rozsudku, sp. zn. 4Sžik/2/2020 zo dňa 29. novembra 2021, na ktorý na tomto mieste súd v celom rozsahu odkazuje.

31. Nad rámec uvedeného kasačný súd upozorňuje, že za ustálenú rozhodovaciu prax kasačného súdu sa považujú stanoviská správneho kolégia alebo rozhodnutia senátov správneho kolégia publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a dnes už aj Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Za ustálenú rozhodovaciu prax možno považovať aj rozhodnutia definované v bode 49. rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Sžik/4/2020 zo dňa 13. júla 2021, pričom aj v zmysle citovaného rozsudku ide stále o rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, analogicky Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Pokiaľ sa teda súd správne domnieva, že týmto sťažnostným bodom sťažovateľka napáda rozdielnosť rozhodnutí Krajského súdu v Prešove č. 1SprI/43/2018 zo dňa 25. júna 2018 a č. 1SprI/44/2018 zo dňa 27. júna 2018, toto nie je možné subsumovať pod sťažnostný bod v zmysle § 440 ods. 1 písm. h) SSP. Rozdielnosť týchto rozhodnutí tiež dostatočne vysvetlil žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, ktoré je zhrnuté v bode 17. tohto rozsudku.

32. Podanie kasačnej sťažnosti žalobkyňa odôvodnila aj nezákonným odmietnutím podania v zmysle § 440 ods. 1 písm. j) SSP. Tento sťažnostný bod sa však vzťahuje na prípady procesného rozhodnutia o odmietnutí žaloby, keď má súd za preukázané, že nie je možného veci ďalej konať. Zo spisového materiálu, rovnako ako kasačnej sťažnosti je však zrejmé, že sťažovateľka kasačnou sťažnosťou nenapáda nemeritórne, procesné rozhodnutie, ale rozsudok, ktorým bola jej správna žaloba zamietnutá. Pre tento typ rozhodnutia je sťažnostný bod podľa § 440 ods. 1 písm. j) SSP neaplikovateľný. Súd sa na tomto mieste preto v celosti stotožňuje so správnym súdom a jeho vyjadrením ku kasačnej sťažnosti, zhrnutým v bode 17. tohto rozsudku, že: Irelevantný je aj dôvod kasačnej sťažnosti žalobkyne uvedený v § 440 ods. 1 písm. j) SSP, t. j. že podanie bolo nezákonne odmietnuté. Z výroku rozsudku krajského súdu je nepochybné, že žaloba žalobkyne bola zamietnutá (§ 190 SSP).

Odmietnutie podania (žaloby) je upravené v § 98 SSP, ktorý upravuje zákonné dôvody, na základe ktorých môže správny súd žalobu odmietnuť, čo však nie je tento prípad. Vzhľadom na uvedené súd konštatuje, že ani týmto sťažnostným bodom sa viac zaoberať nebude.

33. Sťažovateľka nad rámec vyššie rozoberaných sťažnostných bodov uviedla, že okrem zákonných dôvodov podanej kasačnej sťažnosti, má rozsudok napadnutý kasačnou sťažnosťou tiež arbitrárny, formálny, nejasný, všeobecný a právne a skutkovo nepreskúmateľný obsah a poukazuje na judikáty, ktoré s prejednávanou vecou nijako nesúvisia, pritom nijako vecne a zákonne sa nevysporiadala s ňou uvedenými judikátmi a faktami. K uvedenému, ako aj vzhľadom na záver prijatý v bode 24. tohto rozsudku, teda že kasačný súd sa nezaoberal sťažnostným bodom, ktorý nebol sťažovateľkou vymedzený tak, ako to od nej vyžaduje SSP, kasačný súd konštatuje nasledovné. V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Súčasne platí, že kasačný súd je pri prejednávaní a rozhodovaní o kasačnej sťažnosti v zmysle § 439 ods. 3 písm. a) SSP v spojení s § 453 ods. 2 SSP viazaný jej dôvodmi. Vzhľadom na túto viazanosť, kasačný súd nekoná nad rámec dôvodmi vymedzeného rozsahu kasačnej sťažnosti. Súd teda nemohol právne posudzovať sťažnostné body, ktoré neboli vymedzené v súlade so zákonom (§ 440 ods. 2 SSP) alebo argumentami, ktoré boli v kasačnej sťažnosti uvedené mimo rozsahu sťažnostných bodov podľa § 440 ods. 1 SSP.

26. Kasačný súd s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, a preto rozhodol spôsobom, ktorý je uvedený vo výroku tohto rozsudku a podľa § 461 SSP kasačnú sťažnosť zamietol.

27. O trovách kasačného konania kasačný súd rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že sťažovateľke nepriznal náhradu trov kasačného konania z dôvodu neúspechu v kasačnom konaní. Kasačný súd nepriznal trovy konania ani žalovanému. Ten bol síce v konaní úspešný, avšak má postavenie orgánu štátnej správy a kasačný súd nevzhladol žiadne výnimočné dôvody, pre ktoré by mu mali byť trovy konania v zmysle § 168 druhej vety SSP priznané. Kasačný súd nepriznal trovy konania ani ďalšiemu účastníkovi konania, keďže mu súdom neboli uložené žiadne povinnosti, priznanie trov nenavrhol a súd ani nevzhladol dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by mali byť trovy konania v zmysle § 169 SSP priznané.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok n i e j e prípustný.

